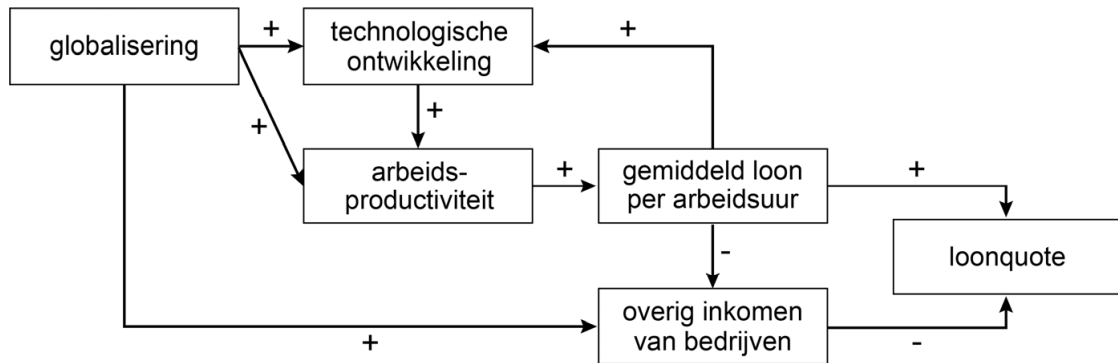

Opgave 4 Loonquote onder de loep

Een steeds kleiner deel van de economische groei is de afgelopen jaren ten goede gekomen aan de productiefactor arbeid. Econoom Van Nassau onderzocht in 2018 mogelijke oorzaken van deze daling van de loonquote (het totale loon van alle werknemers in bedrijven als percentage van de totale netto toegevoegde waarde van bedrijven). Hij gebruikt figuur 1.

Figuur 1 Factoren van invloed op de loonquote

Toelichting: globalisering houdt in dat er sprake is van een groeiende internationale handel en buitenlandse investeringen en een toegenomen betekenis van multinationals.

- 2p 15 Verklaar met behulp van figuur 1 dat een lagere groei van de lonen kan leiden tot een lagere groei van de arbeidsproductiviteit.
- 2p 16 Verklaar met behulp van figuur 1 dat globalisering een negatieve invloed kan hebben op de loonquote.

Van Nassau verwacht echter dat krapte op de arbeidsmarkt tijdens de hoogconjunctuur in 2019 wel degelijk zal leiden tot een relatief sterkere ontwikkeling van de lonen, waardoor de loonquote in 2019 wel zal stijgen. Hij onderbouwt deze verwachting met gegevens uit tabel 1.

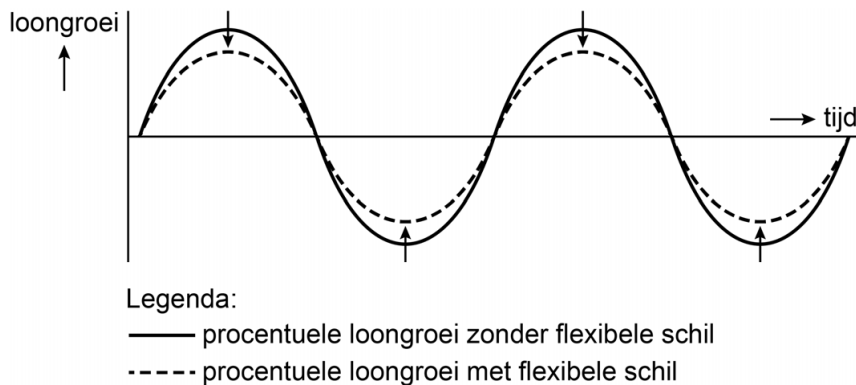
Tabel 1 macro-economische gegevens

	procentuele ontwikkeling 2019 t.o.v. 2018
productievolume in bedrijven	2,7
inflatie	2,5
gemiddeld loon per arbeidsuur in bedrijven	4,0
werkgelegenheid in arbeidsuren in bedrijven	1,5
arbeidsproductiviteit in bedrijven	1,2

- 2p 17 Bereken de procentuele stijging van de loonquote in 2019 ten opzichte van 2018. Rond je antwoord af op een decimaal.

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat werknemers met een flexibel contract gemiddeld een relatief laag loon hebben ten opzichte van werknemers met een vast contract. Op basis van dit onderzoek stelt econoom Van Houtven dat de ontwikkeling van de loonquote afhangt van de conjunctuur en de flexibele schil. De flexibele schil is het aantal flexibele contracten in verhouding tot het aantal vaste arbeidscontracten. Zij doet de volgende uitspraak: "De flexibele schil zorgt ervoor dat de loongroei minder afneemt in een laagconjunctuur en minder toeneemt in een hoogconjunctuur." Dit is grafisch weergegeven in figuur 2.

Figuur 2 Effect flexibele schil op de loongroei

Toelichting: De loongroei is de ontwikkeling van het gemiddeld loonniveau. In de figuur wordt verondersteld dat de loongroei gelijk opgaat met de conjunctuur

- 2p 18 Leg uit dat de flexibele schil ervoor zorgt dat de loongroei minder afneemt in een laagconjunctuur en minder toeneemt in een hoogconjunctuur.

Econoom Van Houtven meent bovendien dat tijdens een laagconjunctuur de verhouding tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt verandert als gevolg van loonstarheid: hierdoor zullen de lonen ook minder hard stijgen als de conjunctuur weer aantrekt.

- 2p 19 Onderbouw de mening van econoom Van Houtven.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.